

Wytyczne dotyczące stosowania narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji na Politechnice Gdańskiej w procesie kształcenia

Spis treści

1. Cel, przedmiot i zakres wytycznych	1
2. Wykaz pojęć	1
3. Postanowienia ogólne	1
4. Podstawowe wytyczne dotyczące korzystania z narzędzi GenAI	2
5. Świadomość zagrożeń korzystania z narzędzi GenAI	2
6. Szczegółowe wytyczne dotyczące korzystania z narzędzi GenAI	2
7. Oświadczenie o stosowaniu narzędzi GenAI	4
8. Postanowienia końcowe	4

1. Cel, przedmiot i zakres wytycznych

- 1.1. W związku z rozwojem możliwości oferowanych przez narzędzia GenAI, istotne jest świadome i odpowiedzialne podejście do ich wykorzystania.
- 1.2. Celem wytycznych jest ujednolicenie i doprecyzowanie zasad odpowiedzialnego i etycznego korzystania z narzędzi GenAI poprzez ustalenie odpowiedzialności za tworzone lub publikowane treści, które zawierają materiały generowane przez GenAI, a także wzrost wiedzy i świadomości pracowników i studentów w zakresie korzystania z narzędzi GenAI.

2. Wykaz pojęć

- 2.1. **GenAI** – Generatywna Sztuczna Inteligencja (ang. Generative Artificial Intelligence), odnosi się do systemów sztucznej inteligencji, których działanie polega na generowaniu nowych treści tekstowych, graficznych lub innych, w oparciu o dostarczone im dane szkoleniowe.
- 2.2. **Systemy sztucznej inteligencji** to specyficzny podzbiór algorytmów zaprojektowanych do wykonywania zadań, które zazwyczaj wymagają ludzkiej inteligencji. Zadania te obejmują m.in. uczenie się, rozumowanie, rozwiązywanie problemów, percepcję obrazu i dźwięku i rozumienie języka. Systemy AI mogą obejmować zarówno proste silniki oparte na regułach, jak i złożone modele uczenia maszynowego i głębokie sieci neuronowe, które na podstawie danych uczą się i dostosowują swoje działanie do realizacji zakładanego celu.
- 2.3. **Narzędzia GenAI** – odnoszą się do platform i oprogramowania opartego na sztucznej inteligencji, które są wykorzystywane do generowania tekstu, obrazów, muzyki, kodu i innych, zależnie od narzędzia; np.:
 - do generowania tekstu i kodu, np. ChatGPT, Claude, Mistral, Copilot, Gemini,
 - do tworzenia obrazów np. DALL-E, MidJourney, Stable Diffusion.

3. Postanowienia ogólne

- 3.1. Politechnika Gdańska deklaruje, że:
 - 3.1.1. będzie monitorować rozwój narzędzi GenAI i ich wykorzystanie w środowisku akademickim i aktualizować niniejsze wytyczne;
 - 3.1.2. będzie wspierać studentów i pracowników w zdobywaniu wiedzy na temat GenAI;
 - 3.1.3. kadra akademicka będzie wspierać studentów w odpowiednim wykorzystywaniu narzędzi GenAI w procesie dydaktycznym oraz dostosowywać sposoby prowadzenia zajęć oraz

oceniania tak, by uwzględniać odpowiedzialne i etyczne wykorzystanie GenAI i wspierać równy do niej dostęp.

- 3.2. Politechnika Gdańska uznaje wysoki etos uczciwości akademickiej za swoją najwyższą wartość i opiera się na szacunku oraz zaufaniu do etyki nauczycieli, doktorantów oraz studentów.

4. Podstawowe wytyczne dotyczące korzystania z narzędzi GenAI

Korzystanie z narzędzi GenAI może być wartościowym uzupełnieniem tradycyjnych metod dydaktycznych i badawczych, pod warunkiem zrozumienia ich potencjału i ograniczeń:

- 4.1. Należy utrzymywać najwyższe standardy uczciwości akademickiej podczas wykorzystywania narzędzi GenAI. Użytkownicy narzędzi GenAI powinni być świadomi, że za właściwe i etyczne ich wykorzystanie w kontekście akademickim odpowiadają osobiście, co wymaga dokładnej weryfikacji generowanych treści.
- 4.2. Przed użyciem narzędzi GenAI, użytkownicy powinni zapoznać się z najlepszymi praktykami ich stosowania oraz potencjalnymi ryzykami, w celu uniknięcia nieintencjonalnych konsekwencji.
- 4.3. Politechnika Gdańska będzie wspierać pracowników i studentów w zdobywaniu wiedzy na temat sztucznej inteligencji i jej wykorzystania, by rozumieli możliwości, ograniczenia i kwestie etyczne związane z korzystaniem z tych narzędzi.
- 4.4. Pracownicy mogą otrzymać wsparcie w postaci kursu e-learningowego, szkoleń warsztatowych, szkoleń zamawianych przez jednostki, konsultacji eksperckich oraz materiałów informacyjnych.
- 4.5. Studenci mogą korzystać z oferty wsparcia w postaci kursu e-learningowego, szkoleń warsztatowych, konsultacji eksperckich oraz materiałów informacyjnych. Student zawsze może zwrócić się do prowadzącego z prośbą o wyjaśnienie wytycznych, omówienie ich lub może zadać konkretne pytania dotyczące korzystania z narzędzi GenAI.

5. Świadomość zagrożeń korzystania z narzędzi GenAI

Podczas korzystania z generatorów treści istnieją zagrożenia, m.in.:

- **nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje:** narzędzia GenAI mogą tworzyć treści, które wydają się prawdziwe, ale w rzeczywistości są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd (halucynacje GenAI),
- **prywatność i bezpieczeństwo danych:** podczas korzystania z GenAI należy zachować ostrożność w zakresie ochrony prywatności, udostępniania danych i bezpieczeństwa. Nie należy wprowadzać danych poufnych, w tym niepublicznych danych, do ogólnie dostępnych narzędzi GenAI, zgodnie z Polityką Bezpieczeństwa Informacji Uczelni określoną w innych aktach prawnych Uczelni. Domyślnie, informacje udostępniane narzędziom GenAI nie są prywatne i mogą ujawnić zastrzeżone lub poufne informacje nieupoważnionym stronom,
- **bezrefleksyjne wykorzystanie technologii:** narzędzia GenAI powinny być traktowane wyłącznie jako uzupełnienie i wsparcie procesu kształcenia,
- **manipulacja i nadużycia:** generatory treści mogą być wykorzystywane do manipulowania lub generowania fałszywych informacji, co może prowadzić do rozpowszechniania dezinformacji, fałszywych wiadomości,
- **uprzedzenia:** generatory treści mogą reprodukować uprzedzenia obecne w zbiorach treningowych, co może prowadzić do generowania treści zawierających nieprawdziwe lub dyskryminujące informacje,
- **phishing za pośrednictwem GenAI:** narzędzia GenAI ułatwiają złośliwemu oprogramowaniu oszustwa na dużą skalę, dlatego należy przestrzegać dobrych praktyk w zakresie bezpieczeństwa i zgłaszać podejrzane wiadomości na adres helpdesk@pg.edu.pl.

6. Szczegółowe wytyczne dotyczące korzystania z narzędzi GenAI

- 6.1. Studenci mogą korzystać z zaawansowanych narzędzi GenAI w ramach realizacji przedmiotu (chyba, że nauczyciel zdecyduje inaczej) i takie użycie jest udokumentowane odpowiednio do stopnia ingerencji narzędzia w treść (pkt 6.6).
- 6.2. Na początku semestru nauczyciel prowadzący zajęcia wyjaśnia, jakie szanse i zagrożenia niesie używanie narzędzi GenAI, jakie kwestie etyczne wiążą się z ich wykorzystaniem i jakie są zasady

używania tych narzędzi w trakcie realizacji przedmiotu. Może to uczynić umieszczając link do materiałów przywołanych w pkt. 8.2.

- 6.3. Nauczyciel odpowiedzialny za przedmiot zapewnia studentom dostęp do informacji o możliwościach narzędzi GenAI, ich ograniczeniach i kwestiach etycznych w kursie na platformie eNauczanie. Może to uczynić umieszczając link do materiałów przywołanych w pkt. 8.2.
- 6.4. Politechnika Gdańska nie zaleca oprogramowania do wykrywania źródła treści jako części polityki dotyczącej sztucznej inteligencji, ponieważ istniejące produkty są zawodne, oprogramowanie takie jest również stronnicze, a rozwój sztucznej inteligencji następuje bardzo szybko.
- 6.5. Politechnika Gdańska identyfikuje dwa możliwe podejścia nauczycieli do polityki wykorzystania GenAI przy tworzeniu przez studentów prac podlegających ocenie:

6.5.1. Wykorzystanie dozwolone z potwierdzeniem

Studenci mogą korzystać z narzędzi GenAI tworząc prace w ramach przedmiotu/realizacji działu tematycznego/zadania/egzaminu itp., jeśli takie użycie jest odpowiednio udokumentowane (pkt 7.1–7.3). Nauczyciel określa zakres dozwolonego użycia.

6.5.2. Wykorzystanie zabronione przez nauczyciela akademickiego

Studenci nie mogą korzystać z narzędzi GenAI tworząc prace w ramach przedmiotu/realizacji działu tematycznego/zadania/egzaminu itp., gdy nauczyciel wyrazi oczekiwanie, że student wykona dane zadanie/wszystkie zadania bez pomocy tych narzędzi.

- 6.6. Politechnika Gdańska przyjmuje podział narzędzi GenAI na dwie grupy w zależności od stopnia ingerencji w proces tworzenia zasobów (treści, kodu i obrazów).

6.6.1. Narzędzia GenAI potencjalnie niskiego stopnia ingerencji

Student może korzystać z narzędzi GenAI niskiego stopnia ingerencji, czyli takich, które umożliwiają poprawianie lub przeglądanie treści lub takich, które umożliwiają gromadzenie i przetwarzanie danych. Są to, na przykład: narzędzia umożliwiające korektę stylu, gramatyki i interpunkcji, narzędzia do tłumaczenia, narzędzia do transkrypcji, narzędzia do wyszukiwania informacji.

6.6.2. Narzędzia GenAI potencjalnie wysokiego stopnia ingerencji

Narzędzia GenAI, które generują treści, kod i obrazy (także audiowizualne) są uważane w niniejszych wytycznych za narzędzia charakteryzujące się wysokim poziomem ingerencji w proces twórczy. Efekty użycia tych narzędzi można włączać do pracy, gdy spełnione są łącznie trzy wymagania:

- **Świadome korzystanie.** Przed użyciem narzędzia należy sprawdzić, kto lub jaka firma oraz w jaki sposób je opracowała, jak działa i do czego służy oraz jakie ograniczenia i ryzyko stwarza.
- **Przejrzyste wykorzystanie.** W pracy należy wskazać wyraźnie, jakie narzędzia i w jaki sposób zostały użyte, zasady cytowania zawarte są w pkt. 7.2.
- **Użycie etyczne.** W przypadku wykorzystania efektów pracy narzędzi GenAI obowiązuje odpowiednie oświadczenie o stosowaniu narzędzi GenAI prezentowane w pkt. 7. Naruszenie tej polityki jest uznane za naruszenie zasad uczciwości akademickiej.

- 6.7. Autor korzystający ze wspomaganie powyższych czynności zobowiązany jest do uważnego sprawdzenia treści i krytycznej oceny rezultatu. Nie należy polegać w pełni na narzędziach GenAI, gdyż mogą dostarczać treści błędne i niekompletne. Uczciwość akademicka wymaga samodzielnego zgłębienia tematyki i niepolegania na GenAI, np. w kwestii doboru literatury, która powinna być reprezentatywna, dobrze wybrana, aktualna, w kwestii krytycznej analizy, która powinna być pogłębiona, przemyślana, za której rezultaty w pełni odpowiada autor pracy.
- 6.8. Nauczyciel ma prawo zweryfikować stopień samodzielności pracy studenta przeprowadzając dodatkową rozmowę na temat pracy w celu ustalenia poziomu jej samodzielności – każda opinia oraz wywód przedstawiony w pracy musi być odzwierciedleniem własnej wiedzy studenta, nabytej i rozwiniętej w trakcie studiów i kształcenia. Z tego powodu autor musi być gotowy do ustnej obrony zawartych w tekście tez i krytycznej oceny wyników swojej pracy.

7. Oświadczenie o stosowaniu narzędzi GenAI

Modele językowe nie spełniają kryteriów „autorstwa”. Model językowy taki jak np. ChatGPT nie jest osobą, więc nie może być uważany za współautora (podobnie jak nie należy podawać wyszukiwarki jako współautora). Treść wygenerowaną przy użyciu narzędzi GenAI, należy cytować umieszczając informację na końcu pracy jako element bibliografii.

7.1. Oświadczenie o stosowaniu narzędzi o potencjalnie niskim stopniu ingerencji

W przypadku wykorzystania w pracy narzędzi o potencjalnie niskim stopniu ingerencji w powstawanie treści (pkt 6.6.1), kodów lub obrazów (także audiowizualnych) nie jest wymagane dokumentowanie użycia. W tym przypadku obowiązuje następująca treść oświadczenia:

„Oświadczam, że treści wygenerowane przy pomocy GenAI poddałem / poddałam krytycznej analizie i zweryfikowałem / zweryfikowałam.”

7.2. Oświadczenie o stosowaniu narzędzi o potencjalnie wysokim stopniu ingerencji

W przypadku wykorzystania w pracy narzędzi o wysokim stopniu ingerencji (pkt 6.6.2) wspierających tworzenie treści, kodu lub obrazów (także audiowizualnych) należy wypełnić oświadczenie o sposobie i zakresie wykorzystania tych narzędzi o treści:

„Korzystałam / korzystałem z następujących narzędzi o potencjalnie wysokim stopniu ingerencji, a treści wygenerowane przy pomocy GenAI poddałem / poddałam krytycznej analizie i zweryfikowałem / zweryfikowałam: [uzupełniona tabela]”

<i>Obszar wykorzystania*[str – str]</i>	<i>Narzędzie wykorzystane przez studenta</i>

**Przykładowe obszary wykorzystania:*

- a) ideacja, czyli procesy generowania, oceniania i rozwijania pomysłów;*
- b) pozyskiwanie wiedzy i przegląd literatury (porada: wyszukiwarki służą wyszukiwaniu informacji, ChatGPT służy kreowaniu);*
- c) operacje na tekście;*
- d) tworzenie i operacje na grafikach;*
- e) pisanie kodu;*
- f) analiza danych;*
- g) modelowanie ekonomiczne i matematyczne.”*

7.3. Oświadczenie o niekorzystaniu z narzędzi GenAI

W przypadku pracy wytworzonej bez użycia narzędzi GenAI obowiązuje następująca treść oświadczenia:

„Oświadczam, iż praca została wytworzona samodzielnie i bez wykorzystania narzędzi GenAI”.

8. Postanowienia końcowe

- 8.1. GenAI to szybko rozwijająca się technologia, a Politechnika Gdańska będzie monitorować jej rozwój i uwzględniać informacje zwrotne od społeczności uczelni, aby aktualizować wytyczne.
- 8.2. Uczelnia zapewnia dostęp do artykułów, nagrań szkoleń, debat i raportów na temat AI poprzez ich umieszczenie na platformie eNauczanie PG.